

# Függetlenség szemle

SZERKESZTI ÉS KIADJA: DR. HEGYMEGI KISS PÁL

## Öszinte szó a válságról

### Magyar függetlenség

A politikai élet erős recessiókat eredményezett, sok helyen pártválságot és egyéb nehézségeket.

A mostani politikai válság aggasztó jelenségeket is hozott felszínre

A legsúlyosabb aggasztó azonban az, hogy olyan irányba terelődtek a dolgok mely szerint az alkotmányos nemzeti élet iránti vágyakozás másodlagos jeletőségükre lett az alkotmányosság és a parlamentarizmus védői ellen erős hangulatokat szerveznek, viszont a velük együtt testvérként élő és asszimilálódott magyarok, mint nemzeti kisebbség jelentkeznek országunkba.

Mindenek kétségtelenül most súlyos következményei vannak, ugye külpolitikában, mint a belpolitikában egyaránt.

Különösen féltjük azt a fajtát, a magyar fajtát, mely ezer év óta él itt, amely szives szeretettel van az idegenek iránt sohasem volt velük szemben támadólag, hanem Koppánytól kezdve saját jogainak megvédésére áll ki a sikra.

*A tőzgyökeres magyar fajtnak kell urnak lenni ebben az országban mert addig ország ez az ország.*

A tőzgyökeres magyar fajta, az a sok paraszt földmives ember, ki az országnak dolgozik, ki az országért veritékezik s akinek nincsenek rokon szomszédai, mert hisz mi nem vagyunk árjak, a mi törzskörmünk keleten nőtt, akik aggódva látják a más fajok tengerében, meg tud-e állani az a kis ország s tud-e itt boldogulni első sorban a magyar.

Eddig nem tettünk különbséget mert akik velünk együtt voltak, magyaroknak vallották magukat, közhivatalok, a vezető pozíciók telve vannak ma már kisebbséghez tartozó fajtájakkal.

Nemcsak zsidókérdés van ebben az országban, — magyar kérdés is van s miután közéletünk irányításában a magyar módszer, az alkotmányosság való ragaszkodás az ellenfél megbecsülése sajnos most sokszor háttérbe szorul, mindazoknak, akik az ezer éves magyar alapon akarnak új magyarországot megteremteni, a törzskörm magyar fajta érdekeit kell megvédelmezniük.

Ezért nagyon helyesen teszik ha el fognak a törzskörm ma-

Sokan vannak olyanok, akiknek szerény nézetük az, hogy a mostani események megbuktatták a parlamentáris gondolatot. Ezek a magyar alkotmányosságot mindennek elébe helyezték és sajnálták, hogy uccai tüntetésekkel lejárták annak védőit. Most majd elnémit-hatják a sajtót, jönnek az 1938-asok és jönnek a fekete ingesek. Mi láttuk ugyanezt a módszert Debrecenből.

Végeredményben jön a tekintély uralmi rendszer két súlyos feladattal. Egyik a felhasznált utca kérdésének rendezése s kiirtása a közéletből mindazoknak, akik szembenálltak, mert a parlamentáris rendszert ilyen módon lehetséges beszűntetni, mégis úgy, hogy a látszata maradjon. Meglátjuk.

Mi a politikától távol figyeltük a napi eseményeket, hogy mi lesz és hogy lesz. Egy kérdés van, amely nyitott kérdés ma is. A felvidéki magyar párt kérdése, amelynek vezetője Jaross Andor. — Vállalta a szerepet, átmentette Imrédy Bélát és megbuktatta az alkotmányos gondolatot.

Mi azt vártuk, hogy a felvidéki magyar párt bejön az országba — nagy türelmi multtal a 20 évi szenvedés multjával. Azt hittük, hogy a felvidéki magyar párt a martíromság magas piedesztálján állva rámutat arra, hogy nekünk magyaroknak mit kell tennünk és mit szabad tennünk. Azt hittük, hogy követelni fogja pártok felett a népies szociális politikát, elősegíti az elszakított területeknek Magyarországhoz való sürgős és gyors bekapcsolódását. Azt hittük, hogy követelni fogja a nép jogait. Mert jogokat, illetőleg senki sem lehet jogfosztott. Követelni fog jogos érelyes birtokpolitikát, amely létfenn tartásunk alapja. Végtelen sajnáljuk tehát, hogy beleavatkozott a politikai élet egy olyan küzdelmébe, melynek előjátékát nem is ismerte, nem is ismerhette.

Még inkább sajnáljuk, — hogy hagyta a Felvidék sérelmeként fel-

tüntetni azt, hogy Imrédy Béla dr. marad-e, vagy sem.

Most nézzük, mit vétettek Sztranyavszky Sándor és társai. Tessenek megnézni a házszabályokat. — Ha Imrédy azt akarta volna, hogy a Felvidék akadálytalanul jöjjön be, várta volna meg, hogy a Felvidék bevonuljon a Házbába.

A Felvidék kihasználása nem Sztranyavszky Sándor részéről történt, hanem Imrédy Béla részéről, mert hisz neki módjában lett volna akkor lemondani, mikor a Felvidék már bent van.

Senki sem gondolta volna, hogy Jaross Andor fogja Imrédy Bélát támogatni. Úgyes manőver az egész az Imrédy-kormány megmentésére.

Sztranyavszky gondolata, álláspontja az volt, hogy a Felvidék nem lesz külön test az országban. Egybe fog forradni velünk, visszajött hozzánk és éli velünk Csonka Magyarországgal a közös nemzeti életet.

Mi azt hittük, hogy a visszaadott országrésze mindegyik része csatlakozni fog az anyaországhoz, a magyar megyékhez, amelyek a magyar alkotmány speciális alkotásai és évszázados magyar küzdelem vívmányai.

Azt hittük, hogy a komáromiak visszamennek Komáromhoz, — az abaujiak az abaujiakhoz, zempléniak Zemplénhez, a gömöriek a gömöriekhez, stb. — Megszűnnek Trianon szomorú maradványai, az egyesített vármegyék és ujból feltámadnának azok a régi megyék, amelyeknek kovásza épp a felvidéki lakosság lesz.

Mi naivak azt hittük, hogy a magyar megye a magyar alkotmány integráns, része, kincse és mi a magyar integritásról úgy gondolkodtunk, hogy ezzel együtt jár a magyar önkormányzati élet integritása is.

Igy gondolta ezt Sztranyavszky Sándor is, akinek éppen úgy joga van magát felvidékinek tartani, — mint Jaross Andornak. — Mi nem

gondoltuk, hogy a Benes Eduárd-féle közigazgatási rendszer olyan jó, hogy azt a Felvidék számára továbbra is meg kell tartani. Azt a rendszert, amelyet azért alkottak, meg, hogy megőljék még a maradványát és emlékét is a magyar állami igazgatásnak.

Mi nem gondoltuk, hogy a miniszterelnökségen külön célra berendezett hivatal foglalkozik ilyen megbeszélendő tervekkel. Mi a felvidéki minisztertől is követelhetjük a magyar megyét és követeljük is, mert semmi akadály sincs annak, hogy ezekben a megyékben a Felvidék lakossága boldoguljon és vezetőszerpe is legyen.

Ebben Sztranyavszky Sándornak igaza van. Ez az aggály köztudomású. — A magyar közigazgatási szakemberek jogos aggálya, mert hiszen a mi magyar nemzeti szervezeteinket meglehet tölteni teljesen szociális tartalommal, nem kell azokat elseperni és megszüntetni.

Erre vonatkozott Sztranyavszky Sándor kijelentése, amelyet politikai szempontból félrecsavartak, kicsavarták és rosszul magyarázták.

Majd Jaross Andor, ha öregebb lesz és higgadtan nézi a dolgokat, megfogja állapítani, mit jelentett ebben a küzdelemben az ő szerepe s emlékezzék rá vissza, sajnálkozni fog, hogy ezt a szerepet betöltötte. Félő, hogy azok a speciális magyar nemzeti erők, melyek ezer év óta működtek és dolgoztak ebben az országban, ezek az erők most sorvadni kezdenek. — Mesterszerűen sorvasztottan, tégelyszerű reformokkal csak Homoculus rendszerű alkotásokat lehet létesíteni, de igazi speciális magyar nemzeti rendszert csakis a magyar élet alkotmányos szociális továbbfejlődésével.

gyarok és mindazok, akik ennek az országnak törzsköcs magyarságát vélik elsősorban fenntartani irányító elemnek és azért dolgoznak, még ha nem tartoznak is a törzsköcs magyarok közé.

Függetlenségünket meg kell védenünk idebent, meg kell védenünk kifelé is. Ezért eljött az az idő, hogy mindazok akik ezt átérzik, összefogjanak.

Meg kell alakítani a magyar nemzeti függetlenség néppártot, amely kifelé, befelé a magyar függetlenséget védi és ennek keretén belül elsősorban a dolgozó magyar nép érdekeit szolgálja. Ennek a pártnak többséghez kell jutnia mert most már fajvédelem és egyéb jelszavakkal nem lehet ezt a kérdést a tapétáról levenni. A zsidó kérdés megoldása is a törzsköcs magyar elem javára szolgáljon s a kisebbségi jogokat elismerve, a többségben élő fajtánk jogait, elhelyezkedését is biztosítva kell látniuk. Kifelé, befelé függetlensége legyen a magyar fajtának, nemzeti alapon a nép érdekeinek pedig védelme: ezek a fő célok. Az alkotmányosság és a népkarát harmóniába hozatalával, biztosítása a törvényes rendnek és a jövő fejlődésének.

Gyűkeres földreform elsősorban a magyar fajta javára, ezen szempontoknak biztosítás közhivatalokban és a nemzetet irányító szervezetekben is.

Kétségtelen hogy ez program az új magyar függetlenségi program, elsősorban a törzsgyűkeres magyar fajta érdeke, de akik igazán beazzimilálódtak a magyar fajtába, azok épúgy átérzik ezen program megvalósulásának szükségességét.

Cselekedniök kell elsősorban a politikuskoknak, mert jön egy kiábrándulás a mostani irányból, amely tulzásokra vezethet. Ott kell lenni annak a programnak amely elsősorban magyar élet és a magyar önállóság programja. Ezt meg kell valósítani, ezért kell küzdeni, ez a feladata azoknak a politikuskoknak, akik a magyar alkotmányosságért való aggodás miatt a mai rendszer ellen sikra szálltak.

## A paragon maradt földek igénybevétele

A paragon hagyott földekre nézve megjelent a 8730—1938. számú miniszteri rendelet, amely megadja a lehetőséget arra, hogy azoknak a mezőgazdasági ingatlanát, akik ezt egy évnél hosszabb időn át műveletlenül hagyták, — a kormány arra kötelezheti, hogy földjét egészben vagy részben kishaszonbérletek alapítására engedje át. Ennek előfeltétele, hogy a miniszter felhívására az illető a megszabott határidőn belül nem gondoskodik földje megműveléséről. De előzetes felhívás nélkül is kötelezhető a tulajdonos a földje átengedésére, ha azt 2 éven át műveletlenül hagyta. A birtokot vagy a miniszter által kijelölt szerv, vagy igényjogosult kishaszonbérletők kapják meg.

# Érdekes részletek Hubay képviselő parlamenti interpellációjából

— Amikor hallottuk, de láttuk is azt, hogy nem a miniszterelnök ur által rendezett, de minden esetre a miniszterelnök ur érdekében rendezett tüntetéseket egy héten keresztül nyugodtan folytathattak a főváros uccáin, amikor magam voltam a tanúja annak, hogy a Ferenc József téren a tüntetőket rendőrkordon mellett kísérték zárt rendekben felvonulás szerűen, amikor tanúi voltunk annak, — én legalább a magam részéről kormánylapokban olvastam — hogy a tüntetők spontán felhaborodása bizonyos zsidó tüzetek ablakait betörte, akkor minden esetre szóvá kell tenni azt a kétféle mértéket, amely a kormányzat részéről jelentkezett. Kétféle mértéket alkalmaztak, mert fegyelmezt, ugyancsak politikai meggyőződést megvallani akaró felvonulásánál szuronyos rendőröket és gépfegyvereket vontattak fel. (Vitéz Keresztes Fischer belügyminiszter: Miket?) Igen, belügyminiszter ur, gépfegyvereket. Egy kis szürke ballila futott a tüntetés alatt a nagyköruton végig, cirkált, amelynek a fején álcázott gépfegyver volt. (Vitéz Keresztes Fischer: Álcázott?) Álcázott, mert még ott talán a belügyminiszter ur rendőrségének főnöke sem tart, hogy tankokat viszen ki a budapesti utcára. (Vitéz Keresztes Fischer belügyminiszter: Még megeshet!) Egyelőre még a mosonnyi uccai rendőrlaktanyában vannak.

— T. Ház! A magyar nemzeti szocialista párt, hungarista mozgalom teljes mértékben alkotmányos alapon állván, abban a tévhitben volt, hogy a kormányparti tüntetők számára engedélyezett mód szereket a magyar alkotmány a szélsőjobboldali pártoknak is megengedi és épen ezért mikor láttuk azt, hogy 250—300 ember egy héten keresztül tüntetett a miniszterelnök ur és a miniszterelnök politikája mellett, márcsak a paritás kedvéért is kénytelenek voltunk megmutatni azt, hogy a mesterségesen csinált hangulattal szemben más politikai tömegek is vannak ebben az országban, fegyelmezt politikai tömegek és amikor a miniszterelnök politikája mellett megjelent az utcán 250 ember, akkor a hungarista mozgalom mellett is megjelent az utcán 10.000 ember, márcsak azért is, hogy az országos hangulat arányát kellőképp bemutassák. (Vitéz Keresztes Fischer belügyminiszter: Aha!) (Vitéz Benárd Ágoston: Ezt ma a sem hiszi. Minden moziban éljenezték Imrédyt! Maga sem hiszi amit mond.) Ne tessék a felvidék mellett jelentkező nemzeti hangulatot kormányparti személyekhez kötni. (Vitéz Benárd Ágoston: Saját maga is elismerte, — hogy Imrédyt éljenezték! Nincsenek tömegei!) Én nem ismerhetem el, mert másfél év óta nem

voltam moziban. (Vitéz Keresztes Fischer belügyminiszter: Inkább odamenne! — Derűtség.)

— T. Ház! Kénytelen vagyok szbvátenni azt, hogy amikor ezek a nemzeti szocialista tömegek teljesen fegyelmeztelen mentek ki az uccára, nem hiszem, hogy még a politikai rendőrség is azt jelentette volna a belügyminiszter urnak, hogy akár kézigránátokat, akár revolvereket találtak volna azoknál, akiket a rendőrségen előállítottak. Ezzel szemben amikor a tömeg valahol megjelent, akkor vontakardu lovasrendőrök vágattak fel a járdára és a rendőrök puskatussal és szuronyal oszlatták a tömeget. (báró Vay Miklós: És törték be a kirakatokat puskatussal ugye? — Derűtség jobbfelől.) Kérem, ne beszéljünk erről, mert akkor én a kormányparti kirakat-törésekről kezdek beszélni. — (Felkiáltások jobbfelől: Csak tessék, — Fábán Béla: Szegény kirakatok. — Elnök csönget. — Gróf Apponyi György: A kirakatok spontán törték be! — Rupnrt Rezső: Az ablakok spontán törték be saját kezdeményezésükből!) Amikor ezeket a kérdéseket szóváteszem, legelőször is ki kell emelnem azt, hogy amikor a rendőrség a rohamot megindította és a rohan következtében 59 sebesülés történt (Molnár Imre: Hány rendőr? 21 sebesültet a Rókus-kórházba vittek be és ezeknek háromnegyed része hátulról volt megszurva, vagy hátulról volt puskatussal véresre verve. (Vitéz Szalay László: Ezért Önök felelősek!) felolvasom a sebesüléseket az orvosi megállapítás alapján

— T. Ház! Én nem akartam ebbe a kérdésbe semmiféle személyi vagy pártpolitikai momentumot belevinni! Rendkívül sajnálom, hogy az igen tisztelt tulajdalmi rákényszerített erre. (Vitéz Benárd Ágoston: A személyes felelősség terhe alól nem szabadulhat!) Én a t. Házat hívom fel tanúnak és kérdem, hogy interpellációm első betűjétől kezdve elragadotte engem a pártpolitikai szenvedély akár hangban, akár pedig mondanivalóim tónusában?

T. Ház! Azt a kérdést kaptam, hogy miért kapták ezek az emberek a sebeket. (Hellenbach Gottfried báró: Most kivitték őket az

uccára!) Azért kaptak, mert felbatorodva alkotmányos jogukat gyakorolták és mert ha a kormánypart mellett lehet tüntetni alkotmányos alapon, akkor a nemzeti szocializmus mellett is lehet.

— Alkotmányos jogaik gyakorlásában kimentek tehát fegyelmeztelen, fegyver nélkül, a budapesti Nagykörutra. Tüntették az illavan levő magyar fiuk szabadonbocsátásáért, tüntettek a magyar nemzeti szocializmusért. — (Folytonos zaj. Elnök csönget). — Ezért kapák a rendőrszuronyt, ezért kapák a puskatust, ezért kapták a zúzódásokat

— T. Ház! Az „Éljen Szálasi!” kiáltás volt az, ami miatt 56 ember megsebesült. Én nem akartam személyeskedni, nem akartam szenvedélyes lenni és nem akartam ezt a témát idehozni. (Vitéz Benárd Ágoston: Csodálom, hogy nem izgatta iel az a téma. — Nagy zaj. — Elnök csönget. — Vitéz Benárd Ágoston: Bámulom a hidegvérét!)

— Kérdem szabad e ezeket az embereket felelősségre vonni azért, mert „Éljen Szálasi!”-t kiabálnak. (Urbán Gáspár báró: Valószínűleg szabad! — Egy hang jobbfelől: A Kuria már eldöntötte!) amikor a Vadászklubban november 26-án hat NEP képviselő huzatta az „Egy rabbi, két rabbi, megdöglött a törzsi!” kezdetű gnyudalt és éljenezte Szálasi! (Nagy zaj és felkiáltások: Kik azok? — Nagy zaj. — Elnök csönget.) Kérem, én nem vagyok indiszkrét ember és nem mondam meg a neveket. — (Folytonos zaj és felkiáltások: Kik azok? — Urbán Gáspár báró: Tudni akarjuk!) Méltóztassék megkérdezni a m. kir. kormány sajtófőnökét, mert ő is ott volt! (Élénk derűtség. — Vitéz Szalay László: De nem az utcán! Dródy Győző: Félábbal ott van az egész párt! — Zaj.)

— A fodrászok karácsonyi záróráját a kereskedelmi miniszter úgy szabályozta, hogy december 24-én este 7 óráig lehet nyitva tartani. — Karácsony vasárnapján egész nap zárva, karácson másodnapján egész nap nyitva lesznek a fodrász üzletek

„Kalor” „Neo-Kalor”

és másfajta folytonégő kályhák nagy választékban

SESZTINA LAJOS

vasnagyszerkedésben Debrecen

Telefon: 20-26 és 15-48

# A Magyarországi Munkás Rokkant- és Nyugdíjegyület elleni panaszok

Ismeretes a magyarországi Munkás, Rokkant és Nyugdíjegyület válsága. Idevonatkozólag több debreceni rokkant az alábbi kérelmet intézte a m. kir. Belügyminiszter urhoz:

Mint tudvalevő, a Magyarországi Munkás, Rokkant és Nyugdíjegyület egyesek tönkretették s kiűtötték szegény magyar rokkant munkások szájából a falat kenyere, melyet keserves filléreiből egy élet szorgalmával gyűjtögettek, hogy öreg napjaikra legalább ne keljen nyakukba akasztani a koldustarisznyat. Már az utóbbi években 24 pengő havi segélyekkel szurták ki a segélyre jogosultak szemét s mikor a rokkantak tiltakoztak: kőrmönfont alapszabályaikra és arra hivatkoztak, hogy elvitte a pénzt a háború, mert 22 milliót adtak hadikölcsönbe.

Most már az ügy jó kezekben van s aki bűnös, bizonyára elveszi méltó büntetését, ez azonban nem vigasztalhatja meg a szerencsétlen rokkantakat, akik éppen abban az

átmeneti időben váltak rokkantakká, mikor az OTI bevezette a rokkantsági ágazatot, de önhibáikon kívül már nem bírták befizetni a szükséges 200 400 hetet, csak 100 150 et, így rokkantsági joguk elveszett, sőt addig a rokkant-alapra befizetett pénzüik is oda veszett, bár több részük hosszú ideig 30-40 évig is tagja volt az OTI-nak.

A jó szociális intézkedések erőszak nélkül huzzák ki mindenféle felforgatás méregfogát, mert ahol egy megelégedés van, ott nem lehet izgatni, s egyben a magyar haza és gazdasági élet javát is szolgálják. Ma, amikor a m. kir. kormány bevezeti a szükséges szociális reformokat igazságosabb darabokat igyekszik osztani jó magyar kenyérből, tisztelettel kérjük ne feledkezzék meg azokról a szegény munkásokról, akik önhibájukon kívül jutottak a legnagyobb nyomorba, pedig egész életükön keresztül a haza érdekeit munkálták az ő kis posztjukon, szerény, de értékes és szükséges munká-

jukkal s a háboruban is becsülettel szolgálták hazájukat, ugyyszólván mindenüket áldozatul hozva 22 millió hadikölcsönt is.

Alázatos kérésünk lényegét a következőkben bátorodunk előterjeszteni: a Munkás Rokkant és Nyugdíjegyület még fizető tagjainak elintézése után esetleg fennmaradó minden értéket át kellene adni az OTI-nak s ezután esetleg állami hozzájárulással, legalább tíz pengő havi segélyt jutatni a kisemmitett rokkantoknak, kikből sokan ugyis OTI tagok voltak. Kérelmünk oly szerény, hogy az állam teherbíróképességét bizonyára nem befolyásolná, hiszen ezek a beteges öreg emberek ugysem sokáig terhelnek a pénztárt,

Az által kérjük Nagyméltóságú Belügyminiszter urat: fenti kérelmünket pártfogásba venni s minisztertanács elé terjeszteni kegyeskedjék.

Több rokkant tag.

## Feloszlatták a Táj- és Népkutató Központot

A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter az ezévi október 17-én a Táj és Népkutató Központ Ideiglenes Szervezeti Szabályzata tárgyában 28.220-1938. IV. sz. a. kiadott rendeletét 1938. évi december hó 9-én hatálytalanította.

Ez a rendelet körülbelül egyet jelent a néhány hét előtt megalakult új Táj és Népkutató Központ megszűnésével. A szűkszavú rendelettel kapcsolatban tájékoztató közlés nem jelent meg s így a közvélemény teljesen értetlenül áll ezzel a feltűnő intézkedéssel szemben. A központ három tudós férfit: gróf Teleky Pál kultuszminiszter, Magyary Zoltán és Györfly Zoltán professzorok vezetésével a magyar társadalom helyeslésétől kísérve csak az imént kezdte meg működését, megfoghatatlan, mi lehetett annak az oka, hogy egyik napról a másikra be kellett fejeznie rövid pályafutását? Minő befolyások érvényesülhettek itt, hogy ennek a jobb sorsra érdemes kezdeményezésnek egyszerre végeszakadt?

Ezek a kérdések választ várnak. Ha hibák történtek, azokat jóvá lehetett volna tenni és nem lett volna szükség, hogy az egész intézményt, amelynek működéséhez rövid néhány héttel ezelőtt még olyan nagy

reményt fűztek, egyszerűen megsemmisítsék. Ha a központ nagy értékkel látott kiállításán, amelyet lázas gyorsasággal szintén becsuktak, többen kifogásoltak is bizonyos feliratokat, ez még alig lehetett ok ilyen radikális intézkedésre. Az ott kiállított tudományanyag olyan uttörő munkának eredménye volt, amelyet, ha kissé tulusokba tévedt volna is, okvetlenül folytatni kellene, mert hiszen a magyar táj- és népkutatás alapját vetette meg.

## Ha Karácsonyra mindent Takarékosagra vesz adóssága gond, vagy teher sohasem lesz!

Mert amennyit erre havonta lefizet, nyomban ugyanannyi új hitelt szerez!! ♦ Így pedig havonta előálló újabb szükségleteit zavartalanul elégítheti ki a

**Takarékosság R. T.**  
kötelékébe tartozó 124 elsőrendű üzletben

Szerezze meg a **Takarékosság vásárlási igazolványát!!**

Díjtalanul bocsátja rendelkezésére a központi iroda:  
**Debrecen, Deák Ferenc ucca 6. szám**

Sok a sava? Ég a gyomra?

Szedd **Gustin** kapszulát!

Megszünteti a gyomorégést és a gyomorsav okozta kellemetlen fájdalmakat.

Kapható minden gyógyszerárban

Kis doboz ára 1.20 Pengő

Nagy doboz ára 2.- Pengő

Főlerakat: „BÉKE” GYÓGYSZERTÁR  
Budapest, XIII. Béke-tér 13

## Sürgősen át kellene szervezni a mezőgazdasági szakoktatást

Az egyre beltejersebbé váló mezőgazdasági termelés ma sokkal több tudást igényel, melyet a Mezőgazdasági Akadémia három esztendeje alatt lehet elsajátítani. Így feltétlenül szükség volna arra hogy az egyes tudományágakban speciálódott tanár nyújtsa a szak tudást, aki nincsen túlterhelve az elméleti tárgyak előadásával, és kellene, hogy ideje legyen arra, hogy az előadott tantárgy anyagát maga is művelhesse. A tanárok a jelenlegi elfoglaltságuk mellett erre majdnem képtelenek.

Igen célszerű volna, ha természettudományi kiképzést a tanszékek, laboratóriumok, és megfelelő számú tanársegédi személyzet szaporításával jobban elősegítenék.

A Mezőgazdasági kísérleti ügy olyan alaposan képzett és a gyakorlatban már működött diplomás gazdák bekapcsolását teszi szükségessé, akik már saját tapasztalataikat az előadásokon előadhatják és ugyanezt a gyakorlatban is bemutathassák.

## Másfélmillió magyar él az országon kívül

A Felvidék visszacsatolásával az ország lakossága körülbelül 1 millióval szaporodott. A nemzetközi statisztika hivatalosan 10 millió magyart tart nyilván,

A külföldi magyarok számát másfélmillióban állapítja meg. Az egyes országokban élő magyarok következőképpen oszlanak meg:

Észak-amerika	600.000 magyarral
Kanada	50.000 magyarral
Brazília	80.000 magyarral
Argentína	10.000 magyarral
Dél-Amerika	13.000 magyarral
Franciaország	25.000 magyarral
Németország	25.000 magyarral
Egyéb országok	500.000 magyarral

E másfélmillió magyar legnagyobb része már régebben vándorolt ki az országból de állandóan összekötetésben van az anyaországgal. Magyarul beszélnek, írnak és olvasnak, magyar társadalmi egyesületek tagjai, s ápolják minden téren mivoltukat.

A magyarok világszövetsége arról tárgyal, hogy miképpen lehetne ezen tömegek egy részét az óhazába visszatelepíteni.

## A teherautófuvarozás országos rendezése

Jelenleg a teherautófuvarozás a MATEOSZ keretén belül történt, az ország egyes részein körzetekre osztva és az egyes körzeteken belül volt szabad az engedélyeseknek fuvarozni. Amint hírlik a MATEOSZ megállapodásai ez év végével megszűnnek. Lehetséges, hogy a MATEOSZ jelenlegi alakulatában nem fog továbbra fennmaradni, hanem vagy egyes teherautófuvarozók külön engedély alapján fognak dolgozni, — vagy pedig a MÁV kebelén belül fognak tovább működni. Mindenesetre a szabadverseny a teherautófuvarozóknak is csak előnyére válnék, mert úgy az árszabályozások kialakulása csakis a fuvarozatók javát szolgálja.

## Magyarország kormányzója a rangidős valamennyi választott államfő között

A legutóbbi időben egymásután két ország választott új államfőt. Atatürk halála után a török nép Izmet Inonüt, a köztársaság megalapítójának legrégebb és leghívebb munkatársát emelte az állam élére. Ugyancsak változott az államfő személye Cseh-Szlovákiában, ahol a nem éppen dicsőséges körülmények között távozott Benes helyére Emil Hácha, a közigazgatási bíróság volt elnöke került. Ebből az alkalomból érdekes röviden végigpillantani a választott államfők során.

A földön ma harmincnégy, ha a kettészakadt Spanyolország jelen helyzetét tekintjük, harminckilenc ország választja az államfőt, természetesen a legkülönfélébb körülmények között és más és más törvények szerint. A leggyakoribbak a változások Közép- és Dél-amerikában. — Peruban például elődjének letétele után Augusto Bernardino Leguia jutott 1919-ben uralomra. 1930-ban fosztották meg állásától, helyébe Sanchez Cerro tábornokot ültették, aki 1931-ben lemondott. Utódja négy napig, ennek utódja öt napig volt hatalmon, majd hosszabb ideig élvezte a hatalmat David Samanez Ocampo, — 1931. március 10-étől december 8-áig. Őt ismét Sanchez Cerro követte, akit 1933. áprilisában meggyilkoltak. Aróta Oscar Raymondo Benavida tábornok az államfő. — aránylagos nyugalomban.

A harminckilenc államfő közül csak négy jutott 1930 előtt uralomra és ezek között is az ország-lás időtartamát tekintve, legelső helyen áll vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, aki a legnagyobb megpróbáltatások közepette is, államférfiúi bölcsességgel és hihetetlen biztonsággal vezeti Magyarországot a szebb jövő felé. — Ezenközben az elmúlt tizenéves esztendő folyamán Németországban három, Lengyelországban négy, Cseh-Szlovákiában három és Franciaországban öt államfő váltotta fel egymást.

A magyar nemzet boldogan és nyugodtan látja, hogy ezen viharos időkben bizalommal tekinthet fel arra a férfira, aki Isten segítségével még igen sokáig viseli majd a címet: rangidős választott államfő.

## A mezőgazdák szérumtermelő szövetkezete megalakult

A magas kartellárak miatt már régen panaszkodnak a gazdák. Állattenyésztésünk sokat szenvedett a magas szérumárak miatt. Nem volt más megoldás, mint amit most tető alá hoztak: gazdák, kisgazdák és nagybirtokosok megalakították saját szérumtermelő szövetkezetüket, — amely a jövőben minden nyereszkesedés kizárásával önköltségi áron fogja adni a szérumot a gazdák-zónságnak.

# A törzsökös magyarság akciójáról

A törzsökös magyar mozgalom egyik apostola vitéz Baráti Huszár Aladár, akinek a „Magyar Nemzet” című lapban cikke jelent meg a törzsökös magyarságról. Ezt a cikket szívesen közöljük:

Sok szó esik manapság a törzsökös magyarság mozgalomáról. Vannak sokan, akik lelkesedéssel üdvözlők és helyeslik és vannak, akik támadják, vannak még olyanok is, akik az elbizakodottság fölényes mosolyával intezik el. A helyeslők majdnem kizárólag a munkaország vilénc milliányi magyarságának törzsökös rétegeiből adódnak és a magyar társadalom minden rendű és rangú és korosztályú rétegét képviselik. Vannak idegen nevű és idegen származású magyarok is, akik helyeslik a mozgalmat, de ezek olyanok, akik már évszázadok óta összeforottak a magyarsággal és lelkiileg teljesen azonos értékeket jelentenek. A nem helyeslők tábora az idegen származásúakból és főleg a nyilasokból adódik.

Ezek azt mondják, hogy bűn ma a magyarságot ilyen szempontokból megosztani, vagy azt mondják, hogy: „miért akartok bennünket a magyarságból kiszorítani?” Mi egyiket sem akarjuk, mert több ízben kifejezték aztunk ama álláspontunknak, hogy a magyarsággal lelkiileg azonosult idegen származásúakat a törzsökös magyarsággal teljesen egyenértékű magyaroknak elfogadjuk és elismerjük. A lényeg tehát a lelki azonosságon van, — amely ha fennáll, fennáll a magyarsághoz való tartozandóság is. De ha valaki idegen lélek parancsai szerint akarja Magyarországot sorsát irányítani, ha belőle idegen lélek muzsikája szól, akkor tagadom, hogy a magyarság szempontjából alkotó és építő érték lenne. Elismerem, hogy lehet lángész és lehet a maga módja szerint építő és alkotó erő, de lángész nem a a magyarságot szolgálja és nem nekünk épít és nem nekünk alkot.

Tisztán és világosan kívánok beszélni. Az kétségtelen tény, hogy a csonka hazában élő népesség két részre oszlik. Vannak őslakók. — Ezek a magyarok. És vannak bevándoroltak és letelepültek, ezek az idegen fajtájúak. — Elismerem, sőt állítom, hogy a tiszta faj fogalma fikció, mert nemcsak mi magyarok, de Európa minden népe kevert faj. Mibennünk magyarokban a magyaron kívül vannak kunok, jászok, besenyők, amelyek a magyarsággal maradéktalanul összeolvadtak, azonkívül vérkeveredés folytán vannak bennünk, törökök, szláv és germán vérszejtek is. Ez a vérkeveredés és lelki egybeolvadás messze évszázadokra visszatekintő folyamat, úgyhogy a 19. században a magyarság, mint egységes lelkesítő nép jelentkezik. — Az idegen származásúak és idegen nevűek közül vannak olyanok, — akik családjuk évszázados multja

és a magyarsággal történt vérkeveredésük folytán teljességgel magyarokká váltak és olyanokul tekintendők akkor is, ha idegen nevűket megtartották. Az ujonnan letelepültek között is vannak olyanok, akik akár közeli vérkeveredés, akár lelki áthasonulás alapján kétségtelenül jó magyaroknak tekintendők, de vannak olyanok is, akik nemcsak magukban hordják idegen fajiságuk tudatát, — hanem fajiságuk szolgálatának készségét is.

Ezek után kérdezem én, hogy egészséges állapot-e az, — hogy a magyar nemzet vezetésének és irányításának fontos posztján csak 20 százalékban találunk olyanokat, — akik a csonkahaza összlakosságából a kilenccmilliónyi törzsökös magyarság képviselői? — Kérdezem, hogy van-e még a világon egy olyan nemzet, amely ezt az állapotot eltűné?

Mi hozta létre a magyarság körében a „törzsökös magyar” mozgalmat és mi az, amit akarunk? Nyíltan és minden kertelés nélkül kijelentem, hogy a törzsökös magyarságnak saját hazájában határozott kisebbségi érzései vannak. Ebben a szabad magyar hazában száz és százezer magyar érzi azt, hogy az élet küzdelmeiben határozott hátrányul szolgál az, hogy magyar, hogy nehezebben jut állásához és elhelyezkedéséhez, hogy nyomják és félrelökik. Elismerem, hogy ennek a helyzetnek lélektani okai is vannak, mert a magyar kevésbé tud szervilis lenni, nem ismeri a hízegés skáláit, hanem önértékes és mindenekelőtt szerény és nem tolazkodó.

Mit akarunk mi ezzel szemben elérni? Nem előnyöket, nem kiváltságokat. Nem kizárólagosságokat, csak egyenlő elbánást. Nem akarunk mi senkit a helyéről kidobni, vagy kiszorítani. Csak az a hallatlanul szerénytelen kívánságunk van, hogy ne 20 százalék, de mondjuk 50 százalék törzsökös magyar jusson vezető és irányító elhelyezkedéshez. Nem célokat akarunk ezzel szolgálni, hanem azt, hogy a magyar élet megtartassék a magyar lélek által teremtett történelmi alapokon és mi magyarok saját lelkünk és belső érzéseink szerint állapíthassuk meg azt, hogy miként akarunk élni és berendezkedni. Nem tűrhetjük, hogy idegen fajiságok, idegen lelkesítő parancsai szerint határozassák meg azt: mi a magyarság útja és mi az életnek berendezkedési formája. Mi magyarok több, mint 1000 éve élünk a kárpátok medencéjében. Ez a föld a mi hazánk, amelyet vérelel szerzettünk és vérelel tartottunk meg. Ez a föld az amelyben a magyarság élet gyökeret vert és amely alapja és előfeltétele annak hogy a magyar lelkesítő kiélje a maga különleges s az ősszemérségre egyáltalán nem értéktelen életét. Magyarokat csak magyar

lélek parancsai szerint lehet vezetni és véres történelmünk során minden kísérletnek, amely a magyar lelkesítő félre akarta állítani, ellenállottunk és ellenszegültünk. Mi kívánjuk az erős kéz vezetését, de zsarnokságot sohasem tűrtünk. Nem vagyunk nyáj-nemzet, amelyet néhány kuzasz ide-oda terelhet, mert nálunk minden egyes magyar a személyiség öntudatával bír, akiknél a szabadság nem cafrang, hanem az életnek alkotó eleme. Nálunk törzsökös magyaroknál mindenekfelett áll fajtánkhoz való hűségünk. Nekünk nincs módunkban mérlegelni és megalkudni idegen lelkesítővel, mert tudatával kell bírunk annak hogy minden gyengeség és minden megalkuvás öngyilkosság számunkra. Mi nem akarunk technikai berendezésektől csillogó Ostrum és Siedlnuasaeibet lenni, hanem a saját lelkesítő parancsai szerint élő szociális magyar állam polgárai maradni.

## A zsidókérdés

A zsidókérdés világszerte nincs megoldva. Az államok ma már mindeütt acár mondják, akár nem a faj álláspontra helyezkednek és egyrészt szorítják a zsidók kivándorlását, másrészt megakadályozzák a zsidóknak hozzájuk való letelepülését. Állítólag Sacht dr Londonban a zsidók kivándorlására kapcsolatos kérdésekben is tárgyal.

Mindenesetre ez a kérdés megoldatlan világprobléma, valahol meg kell teremteni a zsidók országát, mert ha az emberiség elvének kívántak érvényt szerezni akkor épen azon hatalmaknak kötelessége az arról való gondoskodás, akik ezen szempontokra hivatkoznak. Mert nem elég csak az emberi jogokra hivatkozni, hanem cselekedni is kell.

### KETTER ÉTTERMEI

BUDA, XI. Horthy Miklós ut 48  
Szép és kellemes helyiségben  
esténként és ünnepnapokon a déli  
órákban is zalaegerszegi Horváth Rezső cigányzenekara muzsikál  
Közismert jó konyha!  
Dreher-sörök - Fajborok

**Közklvánságra** közreadjuk lapunkban ismételt az — Öszinte szó a válságról” című cikket. Közreadjuk azok védelmében, akik a magyar alkotmányosság megvédéséért felemelték szavukat.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Hegyemegi Kiss Pál

Deutsch-nyomda, Debrecen, Piac uca 77.

# A válság és a falu

Irta: KAJEL ENDRE

Az a fordulat, ami kedden este lett nyilvánvalóvá a nemzeti egység pártjának felbomlásával, előre látható volt Imrédy miniszterelnöknek egy baja volt, amit én innen a faluról is tisztán láttam. — Azt mondja a példabeszéd „az égi madár is elviszi a szót.” Így hallottam, hogy Imrédy miniszterelnök álláspontja az volt, hogy ő a nyilasok programjának 50 százalékát megvalósítja és így szereli le a nyilasok mozgalmát. — Tekintettel arra, hogy az első Imrédy kormány hivatalba lépése előtt egy politikai hetilap szerkesztője felkért arra, hogy írjak egy cikket Imrédy miniszterelnök tájékoztatására, melyben mutassam meg azokat a dolgokat, amelyeknek rendezésével a falu dolgát nemcsak rendezni lehet, de amelyek rendezésével úgy me lehet alapozni a faluk jövődjét, hogy azoknak minden téren megnyilvánuló virágzása feltétlenül biztosítani fogja az egész magyar nemzeti élet felvirágzását. Én ezt a cikket megírtam. Imrédy siketen és vakon ment el mellette. Nem hallgatott a szóra. Most elért a 20 éves párt bomlásához. Pedig ekkor még szó sem volt a Felvidék visszacsatolásáról. Azóta már ez is megtörtént és a visszacsatolt Felvidék — kovász.

Abban igazán van Sztranyavszky-nak, hogy nekünk magyaroknak a Benes féle berendezés és berendezkedés minta nem lehet. És nem is ez a berendezés az, ami hatóerőként érvényesül visszamenőleg a csonka ország életére, — hanem maga az a 20 éves küzdelem, — amelynek kézzelfogható eredményeképpen a felvidéki magyarság — ledobta magát a cseh állami berendezettségre. — Igen, de ezzel együtt ledobta magát az osztrák falu jogi bilincseit is, amelyek 67 év óta akadályozták a magyar falu életének kifejlődését. Mert ez az, amit 30 év óta nem akar tudomásul venni egyetlen egy államférfiu sem. Éppen olyan siketen és vakon mennek el a kérdés mellett, mint amilyen siketen és vakon ment el az én I. üdvözlő cikkem mellett Imrédy.

Nem követelem magamnak azt a jogot, hogy felfigyeljenek a szavamra azért, mert azt a szót én bocsátottam ki, de megkövetelem minden embertől, hogy vizsgálja meg szavam igazságát és ami abban igazság, azt tessék beállítani a magyar nemzet életébe, hogy ott végre megindulhasson az a virágzó élet, melynek vágya minden magyar ember szívében ott rejtőzik.

Az új magyar nemzeti életet nem lehet felépíteni a magyar falu jogi elrendezése nélkül. — A Mátyás király „csiri-biri” emberének tartok minden politikust, aki ennek a kérdésnek a megoldása nélkül akar hozzányulni a magyar nemzeti élet berendezéséhez. Nem a mizsnát kérek én a magyar falu számára, hanem egyszerű és igazságos elrendezését a falu életének. A falu élete minden megnyilvánulásának. A lelkem sötét kétségbeesésével állapítom meg, hogy ezt a kérdést senki sem érintette. Senki

nem állt még a nemzet színe elé azzal a bejelentéssel, hogy miután a magyar nemzet életében a legfontosabb tényezők egyike a magyar falu, tehát rendbe teszem a magyar falu dolgát jogi, gazdasági, tanügyi, közegészségügyi, adóügyi, közigazgatási, szociális, hitelügyi, termelés, fogyasztás- és értékesítési szempontból egyaránt. Ma mindenki földosztásról beszél — aki felelőtlenül nyúl hozzá a falu dolgához. Aki már akarna valamit csinálni — mint Imrédy — az már csak földbérletről beszél. — Csak egyet felejt el mind a két fél, a felelőtlen igazgató és a felelős államférfiu egyaránt, hogy a magyar falu népe egyiknek sem hiszi el egyetlen szavát sem. — Fájdalom, hogy ezt meg kell állapítani, de ez így van beidegezve a magyar nép lelkébe. A felelőtlen igazgatóknak azért nem hisz, mert az a másét

igéri, a felelős államférfiaknak pedig azért nem hisz, mert látja és tudja róla, hogy érintetlenül hagy egész sereg olyan kérdést, amelyeknek megoldása nélkül sem a földbérlet, de még a földosztás sem használ a falu népének. Nemcsak, hogy nem használ, — de sokszor egyenesen kárára lehet neki, esetleg éppen romlására, amint ezt a legutóbbi földreform halálos komolysággal bevészte a magyar falu öntudatába. Megmondhatom minden politikusként, hogy aki a magyar falu népéhez akár földosztással, akár földbérlettel közeledik, arról az első gondolata a falu népének, hogy „ez az ember beakar csapni bennünket”. — De aki azt tudja mondani a magyar falunak, hogy miután 67 év óta titeket megfosztottak az ősmagyar falu jogtól és rátok húzták az osztrák falu jog plundráját. — amiben ti sohasem

tudtatok járni — mint ahogyan nem tudott lépni sem a kicsi Dávid a Saul királytól kapott páncéltöltőzetben, tehát nekem is lesz annyi eszem, mint Saul királynak, visszaveszem a mozgásodat akadályozó páncéltöltőzetet és a saját gunyádban eresztelek el, — hogy megvívd a magad harcát a magad Goliátjával. Ha már én most azt mondom a magyar falu népének, hogy megszabadítlak az osztrák falu jog bilincseitől és biztosítom számodra az önálló szabad életet, amelynek keretei között te kifejtheted minden erődöt úgy a magad, mint a falu életének fejlesztésére és felvirágoztatására. Ezt a beszédet a magyar falu népe megfogja érteni.

— Folytatjuk —

.....  
**Terjeszd lapunkat!**

## Horthy Béla beszéde a nyiregyházi képművészeti kiállításon

Előre is szíves elnézésüket kérem, ha már tárgyánál fogva is kissé hosszúra nyúló beszédem és unalmas is lesz, de kérem szíves türelmüket.

Már a legrégebbi, primitív, történelemelőtti korokban találunk kísérletekkel a megismerés, az emberi ábrázolásra vágyó jelenségekkel, a látottakat, elképzeltet megrögzíteni. Századok, sőt mondhatnám évezredek előtt régés régen az egyiptomiaknál (már a régi egyiptomi kultúrának úgy szobrászati, mint építészeti alkotásaiban sokszor találkozunk a mai kort is tulszárnyalt magas művészi színvonalal) talán még ma sem igen tulszárnyalt tökélyvel visszaadni a látottakat, emberi arcok, képmások, harci jelenetek megkapó ábrázolásával. Az egyiptomiaknál, az ő igazán magas fokon álló architektónikus kultúrájukon kívül már az emberi ábrázolás a portréfestészet tökéletesen kialakult példányaival találkozunk, mint azt például a mult században felfedezett Graf féle gyűjtemény visszáblákra festett portréinál is találjuk, amelyeknek már akkor fejlett technikája szinte vetekszik a későbbi korok művészi alkotásaival. Nem is szólva Hellas és Rómának sok tekintetben a mai korokat felülmúló festészeti, szobrászati és építészeti magas színvonalával, láthatjuk, hogy a technika vívmányain kívül is milyen fontos szerepe volt a művészi tudásnak, életnek. Hosszú volna ezen előadás keretében ismertetni ezen leltűnt kornak művészi kultúráját. A népvándorlás korában és az azután jövő korok nagy állampolitikai alakulatai alatt azután egy nagy művészi versengés alakult

ki. A barbár népeknél a harcok közepete aztán — hiszen „inter arma silent Musae” nagy hanyatlás következett be. A római és görög kultúra alkotásai szinte az új vagy legújabb korokig a föld alá kerültek, de mégis időnként ásatások folytán felszínre jutottak és szinte megjött a folytonosság az újra feltörekvő művészi életben. Hosszu szünet, elalvó nyugvás után újra feltámadt a vágy az emberekben művészi alkotások iránt. Olaszországnak a multakból a római kultúrából hamu alatt maradt művészetből jött elő leginkább a művészi vágy, a szépre való törekvés. Architektúra, festészet, szobrászat iránti érdeklődés újra elfogta az emberek lelkét és a XIV. század praerafaelistái, később azután a renaissance nagy-szerű alkotásai magasba emelték hamarosan az olasz képzőművészetet. Azután a középkor nagy hollandi, német, francia, angol művészi törekvéséket tempót diktáltak a nyugat felől emelkedő kultúrának. Rafael, Perugino, Coreggio, Leonardo da Vinci egészen a máig is tul nem szárnyalt Michelangelóig ma is mérföldkövei a nagy művészi kultúrának. Ezekben az időkben a középkorban a művészetnek elsősorban egykor a r. kath. Egyház, a pápai udvarban a püspökök voltak a patronusai. És amint az egyház és főként Olaszországban a kisebb országok, fejedelemségek az aristokratikus köztársaságok, a fejedelmek, dogék sokszor erős, — mindenható olygarchák szabták irányt a művészeteknek, az egyes udvarokban élő művészek szinte az ő dictandójukra alkottak, témaköröket diktáltak, majdnem kizárólag ezek-

nek a történéseknek az ábrázolásában merültek ki alkotásaik. A fejedelmek és az egyház voltak irányítók az egész szellemi életben, a közügyek vezetésében, — szinte a politikában is, az összes művészetek azoknak a szolgálataiba szegődtek. Az architectúra, a szobrászat, a festészet minden tárgya az ő irányításuk szerint ment. Alig találunk a régi nagy művészeknél egyebet, mint szinte diktált vallásos tárgyú képeket és egyéb művészi alkotásokat. Így jöttek létre az örök életű chef d'euva, így a nagyszerű katedrálisok, amelyek mutogatásából az idegenforgalom révén milliók kerülnek az ország vérkeringésébe.

Ami pedig az elgondolt dolgok külső ábrázolását illeti, zárt helyen, műtermekben festették a képeket, csak egy bizonyos centrális világításban, többnyire előlről világítva meg a modelleket, így kevésbé volt komplikált az ábrázolás, például alig fordult elő, hogy egy-egy alak hátulról volt megvilágítva. A világítás koncentrációja egyszerűbbé, átfogóbbá tette az ábrázolást, több volt az objektív elem és így több helyet adott a technika érvényesülésének, erőiket inkább kifejthették, tehát erősebbek, nagyobbak lettek. Így lettek a nagy művészek ma is élő nagy nevek, a művészet arisztokratái. Nálunk Mátyás király alatt érte először a művészet alkotó ihlete korunkat. Nagy Lajos és az őt követő királyaink alatt emelkedett újra magas színvonalra a képzőművészet és egyáltalában a magyar kultúra. Aztán ezek az első magyar műalkotások hangjai el kellett, hogy hallgasson a mi feltörekvő műveltségünk. Hiszen bennünket a sora,

geográfiai helyzeténél fogva, harcra utált, — a kardok pengése lett ugyszó van egyetlen muzsikánk. — Saját függetlenségünk, egzisztenciánk, meg a Nyugat kulturájának védelmében merült ki tevékenységünk. Nem vehettünk részt a művészi törekvéseknek a védett Nyugaton lelkeket lefoglaló nagy művészi munhájában. Míg odaát szinte a maihoz hasonló, — hogy úgy mondjam vonalbeli-világnezetű harcok folytak, nekünk a kezeinkben csak a kard, meg az ekevas maradt. Elhallgattak tehát a mi magyar muzsánk, nem daloltak tovább berkeinkben, pedig a jó Isten a dalra, a szépnak szolgálatára teremtett bennünket. Ami kevés a magyar műalkotás terén a multból fennmaradt, inkább rövidebb lélekzetet, megengedő műipari (és itten utalok csodálatosan szép népművészeti és a népi architektúra, pl. a falu építészete, kerítések, templomtornyok, stb.) alkotásokra és jöttek a gyönyörű ötvösművészeti próbálkozásaink. — Körülöttünk virágzott az építőművészeti evolúció, váltakozó korok különböző etappjai, mérföldkövekként figyelmeztetnek különböző művészi felfogásokra. — Nálunk nagyjából csend volt ezeken a tájakon, ami volt is műalkotás, az inkább a védettebb nyugati helyeken lakó és ennek folytán nyugati kulturájú előkelőségeknél volt csupán, csak elvétve került valami a törökdeli keleti végekre, ide a szatmári, szabolcsi, beregi tájakra.

Nagyuraink itten jobbára, mint pl. a Jókai Magyar Nábobja is, nádfedel alatt laktak, ahol bizony nehéz volt műkincseket őrizni, most kell majd. Ugy hogy csak a XIX. század magyar művészete, a fel nem keltett érdeklődés és így a versenyhiány nagyon vérszegény volt. Egy-egy szegény vándorpiktor ecsetje alól kikerült családi kép más ábrázolásában merült ki szinte. Hogy egy kissé újra visszatérjek a multba, legerősebb volt a külföldi behatás az olasz renaissance alatt, mikor is Mátyás udvara tele volt olasz művészekkel és ez nyomta rá leginkább bélyegét a zsenge magyar művészi megnyilatkozásokra. Következtek a török harcok, amikor igen kevés maradt meg művészi alkotásainkból. Megint elcsúsztak az igények megrendülések, csak a mult század második felében lendült ki a művészet iránti érdeklődés és ennek folytán a művészi munka minálunk. Itten aztán nem várattok még magára, mihamar, mintha a földből nőttek volna ki, (akár a mai honvéd hadseregünk) jelentkezett a magyar őstehetség, mikor egyéb tudományos irodalmi, költészeti, zenei fellendülések mellett sorjában találkozunk a magyar képzőművészet uttörői, az istenadta nagy magyar művészek, Barabás Miklós, a világméretű is nagy magyar történelmi festő, Madarász Viktor, a két Markó, Lotz Károly, Székely Bertalan, Bencur Gyula, Pál László és végül a világhíres művész, a magyar festők királya, Munkácsy Mihály, az ő örökök élők, soha el nem muló, világméretű is nagy műalkotásai. Ez volt a mult század második fele a magyar művészet eddigi legragyogóbb aranykora. Emberi és magyar nemzeti. Összesített e kor irodalmunk aranykorával is, a Madáchok, Petőfik, Arany Jánosok nagyszerű irodalmával.

A művészet aztán újból Nyu-

gatról, Párisból lendült felénk, a Baudryk, De la Croix, Bastien Lepangok és végül a stílus nagy atyamesterének, Puvis de Cavanés az ecsetéből. Ez a kor nem a l'art pour l'art, a vonalak, a tonusok és színeknek a kultuszát művelte elsősorban, de az embert állította elének, emberi történéssel, teljes környezetével, egész érzelmi világával, mindazon széppel, — ami az ember körül történik. Ez volt a feltámadó realizmus kora, örökös értékes történéseivel. Ez a kor a maga nagy-nagy stílusával ma már szinte letűnőben van, épp úgy, mint a világszerte ragyogó nagyuri világ. Hogy helyet adjon a szélesebb rétegek igényeinek, belemenjen a közönség szélesebb rétegének vérkeringésébe. A meg történések helyett, amit kevesebben látnak meg és így kevesebben értékelnek, egy szélesebb valami, egy mindent körülvevő levegő ragyogása, a földnek vonaljai, a föld meg a víz színe, a felkelő nap, a lenyugvó hold, a buzakalászos mező, a csillagos ég, a csillagtalanai kony költészete, művészete, ami közelebb áll mindenkinek, tehát általános, mindenkire kiterjedő közkiincs, mindenkinek hozzáférhető

közkiincs. Ami megtanít bennünket, hogy megszeressünk minden szépet, ami körülöttünk van, él és virágzik, — akarja irtani az emberek lelkéből a bírának kizárólagos vágyát, gyönyörűségét, önzetlenségre, altruizmusra tanít, megosztja az emberiséggel, ami szép és vonzó van körülötte, buzaföld buzakalászos mezőben, a csillagos égből, a nagy vizekben anélkül, hogy a benne uszkáló halakra vágyakozna csupán, közkiincse vált mindent, minden szépet, ami körülöttünk van, úgy hat reánk, — mint a napsugár az epidermisünkre. Megtanít bennünket Krisztus utjainak követésére, javítja, nemesíti lelkeinket. A nagy evolúció, a plainair, a szabad ábrázolásának művészete. Mikor először látták meg a tulajdonképpen bennünket körülvevő tájat, annak napsütötte színeit, felszabadult a művészi látás korlátok közül éppen úgy, — mint hovatovább átment az egész szellemi élet irányítása a szélesebb néprétegekre. — Ma hovatovább többen nyerneket szót a dolgok irányításába, demokratikusabb lesz a világ, demokratikusabb lesz a művészet is. Ha meg is marad a vallás áhitata, mindig kevesebb em-

ber fér el a nagy katedrálisok boltívei alatt.

Ki kell tehát menni az embereknek a levegőre a szabad természetben imádni az Ur Istent, az Ő szent alkotásait imádni a szépet ezért kell a katedrálisokon túl kimenni a nagy erdők, a nagy fenyvesek közé, hogy az erdők belsejének nagy katedrálisában a fenyő erdők belsejének szinte óriási boltívei alatt imádják tovább az Istent, az Ő alkotásait amikről a művészetek adnak másolatot. Plainair, a szabad levegőn művészete, amelynek egyik első uttörője a világon a nagy magyar művész, Sinyei Merse Pál volt. A mi házaink falai közé viszik be a művészetet, nem divatot hárszol, nem új fényűzést, lelkünk világát gyarapítja, teremő kincseket gyűjt, mindenkinek lelkével együtt a háza is gazdagabb lesz. Emberszeretetre tanít, egymás megbecsülésére, úgy ahogy Jézus követelte, nem válogat fajok vallások között, csak ember legyen, jó ember és mindenek felett magyar. Érezzen együtt a nemzettel, embertársával, mert az emberszeretet a felebaráti és nemzeti érzés a léleknek legszebb kivirágása.

## Ezeréves reformvárás

Ezer év óta a reformok jegyében élünk. Mindig reformok jönnek, illetve azokat várják a nemzeti társadalom tagjai s mindig voltak olyanok, kik a fontolás álláspontján állva a reformokat készlelték.

Ma nem úgy van, mert lehet el-mázolni a legutóbbi politikai politikai válságot, de azok akik szembe fordultak a kormányzattal, épp úgy talán még jobban akarják nagyrésztükben azon reformokat, amelyekre az országnak szüksége van.

Ma azon reformok közül, amelyekre nekünk szükségünk van elsősorban az ezer év óta kísértő reform, a földreform, mely földet tulajdonilag nagyrésztben a rajta dolgozóknak juttatja. Ezer év kísértet, sok véres harc és szóbeli küzdelem volt érte, ma is várják, óhajtik.

A másik, ami szükséges, adó-reformunk, amelyet nem szeretnek emlegetni, de amely nélkül a nemzeti jövedelem igazságos megosztása nem is lehetséges.

Ép ilyen hön követelt reform a tagosítás is, amely a dolgozó kisemberek érdekében szükséges.

Sokat hangoztatott, de kevés eredményt felmutatott reform törekvés a gazdasági bajoknak a megszüntetése és megakadályozása a habzsoló tőke által történő tulozott kizsákmányolásának.

Ott vannak a szociális reformok amelyek közül a közegészségiek rendkívül fontosak, mert, ha a falunak nincs megfelelő orvosi gondozása, a súlyos betegségek ticedelik a falu élő legjobb fajtát a törzsokecs magyarot. Sok fiatal-embernek adnának kenyeret, ha a falu orvosi ellátását másképpen rendeznék.

Évtizedek óta beígért reform melyért az ifjúságot a politikai hatalmak sokszor felhasználták, a magyar fiatalok elhelyezkedésének sürgős és fontos rendezése.

Igérlet volt elég, a vezérekből lettek nagyságok, de a kérdés rendezése mindig elmaradt.

Szükséges reform az is, mely a nemzeti bajokat rendez, rokkant-kérdés, hadikölcsön, melyekben szintén csak a várakozás álláspontján vagyunk.

Most új reform problema a hozzánk csatolt részek sorsának rendezése, de nem úgy, hogy közigazgatásilag szeparáljuk őket mert erre nincs szükség, itt nincsen baj, hanem úgy, hogy gazdaságilag tudjuk lábra állítani és életképesé tenni a hozzánk csatolt részek lakosságát.

Végül ott volt a választójogi reform, amelyet megoldottak, hogy hogyan azt majd a legutóbbi választások muassák meg. Az a gondolat a magyar nép kezében legyen a politikai élet sorsa a leg-újabb választótörvényben sincs megoldva. Sokszor jobb, ha a vezetők beállnak a hatalomhoz, vagy erős ököllet harcolnak legfőbb reform törekvéseikért, a kisgazdapárt nem tette volna lábhoz a fegyvert, vagy ha Eckhardt beállt volna a kabinetbe választójogi miniszternek, mint ahogy Jaross teszi, most ez a reform nem lett volna elpuskázva és majd az új választások után a választóreform hívei nem mondják majd el, hogy adtál uram esőt, de nincs köszönet benne.

Mivel tehát reformokra szükség van, a reformvárás szinte nemzeti sajátossággá lett mert a reformokat mindég hirdették, de a reform alakításokkal mindig úgy voltunk mint a pusztai ember a délibábal, nem tudtuk megfogni mi pedig nem tudtuk megkapni. A reformvárás sok kabinetet mentett már meg és előlegezte bizakodó népünk a hatalmat azoknak, akik reformok eljövételét hirdették rendszeren ezen reformok eredménye ebben a latin közmondásban fejezhető ki: parturient montes nascitur ridiculus mus.

A mostani politikai válságban a hatalom épen a reformok hangoztatásával tudta legázolni ellenfeleit, Pedig most van itt az eset, hogy akik szembeálltak, azoknak nagyrészt több reformot követelt és követel, mint amennyit a hatalom hirdet. Mesterien állították be a reform ellenségeinek a politikai ellenfelet. Igaza van egy nyilas képviselőnek, aki a kisgazda képviselőnek előadást tartott arról, hogy népünk most hiszi a reformokat, majd amikor látja, hogy azok nem jönnek, akkor elfordul a jelenlegi vezetőktől, de már új bizalommal néz az újabb hatalmasságok felé, akik ismét reformok jegyében jönnek mert hisz a reformvárás több százados hagyomány a magyar nemzeti életben.

Jelenségnek veszedelmes az hogy a politikai élet küzdelmeiben tulozott reményeket fűznek a mostani reformokhoz. A földműves mindenkor várja a kormánytól a 15 hold földet. Minden munkás várja, ezt s nagy hiba volt ilyenekkel agítálni hatalommentés érdekében.

Egyelőre azonban csak a táj és népkutató intézmény megszüntetését látjuk, mert annak adatai nagyon is meztelen valóságokat mutattak.

Adja Isten, hogy a mostani reformnak eredmények legyenek illetve a reformok legyenek jelentősek. Sajnos valahogy nem úgy indul a kérdés aggálvaik vannak, pedig most a reformokat igazan nem gátolja a gatlónak feltüntetett parlament, sőt szeretné elősegíteni szeretné többet, jobbat és főként szeretné gyökeresebbet.

Vederemo!

Előfizetési ára egy évre 6 pengő  
Jogi személyeknek egy évre 25— pengő  
Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Budapest, IV. Ferenciek tere 9  
Telefon: 187—995